



**ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ  
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Нутгийн удирдлагын ордон 304 тоот, 3 дугаар баг,  
Даланзадгад сум, Өмнөговь аймаг, 46083  
Утас: (976) 7053 3539, Цахим хуудас: www.audit.mn  
Цахим шуудан: umnugovi@audit.gov.mn

2024.05.22 № 295

танай \_\_\_\_\_ -ны № \_\_\_\_\_ -т

ТАВАНТОЛГОЙ ХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ  
ЗАХИРЛЫН ҮҮРЭГ ГҮЙЦЭТГЭГЧ  
Ч.ГҮНЖДАГВА ТАНАА

**Сөрөг дүгнэлт**

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Тавантолгой ХК-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь санхүүгийн тайланд материаллагаар нөлөөлсөн бөгөөд өргөн тархсаныг хангалттай, зохистой аудитын нотолгоонд үндэслэн нотолсны улмаас Тавантолгой ХК-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулаагүй гэж үзсэн.

**Дүгнэлтийн үндэслэл**

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар борлуулалтын орлого дутуу бүртгэсэн, өглөг, авлагын үлдэгдлийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй, шатахууны норм хэтрүүлэн зарцуулсан, хөрөнгийг шууд зардалд бүртгэсэн, цалин, нэмэгдэл илүү олгосон, нэмэлт гэрээ байгуулсан, гэрээний хэрэгжилт тооцоогүй, шууд болон гэрээ байгуулаагүй худалдан авалт хийсэн, өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй, анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил гүйлгээ хийсэн, өмнөх оны санхүүгийн тайланг программаар гаргаагүй, нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн хүрээнд зохион байгуулаагүй зэрэг нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай, Компанийн тухай, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай, Төрийн хэмнэлтийн тухай, Төрийн аудитын тухай хуулийн холбогдох заалтууд болон НББОУС-1 "Санхүүгийн тайлангийн толилуулга" стандартад нийцэхгүй, санхүүгийн тайлангийн үнэн зөв байдал, тохиолдсон байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, иж бүрэн байх, толилуулга, ангилал, эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

**Асуудлыг онцолсон хэсэг**

Бизнес төлөвлөгөөнд орлогыг 1,250,029.1 сая төгрөг, зардлыг 1,055,529.6 сая төгрөг байхаар баталж, санхүүгийн тайланд 1,097,362.9 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлэн,

016020509

592,432.9 сая төгрөг зарцуулж, 375,859.5 сая төгрөгийн цэвэр ашигтай ажилласан гэж тайлагнасан байна.

#### **Аудитын гол асуудал**

Төрийн аудитын газраас 2022 оны санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан тул компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн шийдвэрээр "Гэрэлт хөхийн тэнцвэр аудит" ХХК-тай "Санхүүгийн тайлан баталгаажуулах" гэрээ байгуулан, дүгнэлт гаргуулж ажилласан байна.

#### **Бусад асуудлын хэсэг**

Төсвийн тухай хуулийн цаглаварт хугацаанд өргөн цар хүрээг хамруулан аудитыг гүйцэтгэх боломжгүй тул зарим асуудлыг дараагийн аудитаар анхаарах асуудалд тусгасан.

#### **Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага**

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

#### **Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага**

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР



Ц.ӨСӨХБАЯР

## 2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

### 2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

(төгрөгөөр)

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2022 оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
<b>1</b>	<b>ХӨРӨНГӨ</b>	-	-
1.1	<b>Эргэлтийн хөрөнгө</b>		
1.1.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	408,542,723,599.41	718,428,614,942.77
1.1.2	Дансны авлага	24,449,480,163.79	65,920,588,194.87
1.1.3	Татвар, <b>НДШ</b> - ийн авлага	162,990,448.19	438,833,228.20
1.1.4	Бусад авлага	107,803,162.45	43,910,793.90
1.1.6	Бараа материал	5,313,772,401.55	35,908,436,551.62
1.1.7	Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	1,152,329,292.00	12,958,640,738.01
1.1.8	Бусад санхүүгийн хөрөнгө	23,220,000.00	19,770,000.00
<b>1.1.11</b>	<b>Эргэлтийн хөрөнгийн дүн</b>	<b>439,752,319,067.39</b>	<b>833,718,794,449.37</b>
1.2.1	Үндсэн хөрөнгө	15,786,447,878.55	20,895,059,846.13
1.2.2	Биет бус хөрөнгө	1,119,666,243.95	6,322,801,239.42
1.2.4	Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	434,179,457.49	434,179,457.49
1.2.8	Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	-	-
<b>1.2.10</b>	<b>Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн</b>	<b>17,340,293,579.99</b>	<b>27,652,040,543.04</b>
<b>1.3</b>	<b>НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН</b>	<b>457,092,612,647.38</b>	<b>861,370,834,992.41</b>
<b>2</b>	<b>ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ</b>		
<b>2.1</b>	<b>Өр төлбөр</b>		
2.1.1.1	Дансны өглөг	1,538,363,012.64	7,285,146,072.37
2.1.1.2	Цалингийн өглөг	398,944,729.34	8,083.66
2.1.1.3	Татварын өр	94,624,872,661.58	282,406,987,651.93
2.1.1.4	НДШ-ийн өр	99,999.92	
2.1.1.5	Богино хугацаат зээл		
2.1.1.6	Хүүгийн өглөг		
2.1.1.7	Ногдол ашгийн өглөг	658,515,350.94	658,515,350.94
2.1.1.8	Урьдчилж орсон орлого	40,924,654,332.98	160,739,640,528.70
2.1.1.10	Бусад богино хугацаат өр төлбөр		1,353,517,164.38
<b>2.1.1.13</b>	<b>Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн</b>	<b>138,145,450,087.40</b>	<b>452,443,814,851.98</b>
<b>2.1.2</b>	<b>Урт хугацаат өр төлбөр</b>		
2.1.2.1	Урт хугацаат зээл		
<b>2.1.2.6</b>	<b>Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн</b>		
<b>2.2</b>	<b>Өр төлбөрийн нийт дүн</b>	<b>138,145,450,087.40</b>	<b>452,443,814,851.98</b>
<b>2.3</b>	<b>Эздийн өмч</b>		
2.3.1	Өмч: - төрийн	48,188,698.49	48,188,698.49
2.3.2	хувийн	46,298,945.60	46,298,945.60
2.3.6	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	468,414,309.00	5,876,231,609.00
2.3.8	Эздийн өмчийн бусад хэсэг		
2.3.9	Хуримтлагдсан ашиг	318,384,260,606.89	402,956,300,887.34
<b>2.3.11</b>	<b>Эздийн өмчийн дүн</b>	<b>318,947,162,559.98</b>	<b>408,927,020,140.43</b>
<b>2.4</b>	<b>ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН</b>	<b>457,092,612,647.38</b>	<b>861,370,834,992.41</b>

## 2.2 Аудит хийсэн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан

(төгрөгөөр)

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2022 оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
<b>1</b>	<b>Борлуулалтын орлого (цэвэр)</b>	<b>765,561,741,483.96</b>	<b>1,094,131,211,392.88</b>
2	Борлуулалтын өртөг	357,905,526,281.83	216,473,677,251.22
<b>3</b>	<b>Нийт ашиг (алдагдал)</b>	<b>407,656,215,202.13</b>	<b>877,657,534,141.66</b>
5	Хүүгийн орлого	762,375,621.32	1,080,208,252.95
8	Бусад орлого	225,789,872.24	2,151,531,351.12
9	Борлуулалт маркетингийн зардал		355,531,258,389.05
10	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	4,839,881,770.94	3,835,602,899.21
11	Санхүүгийн зардал		996,904.44
12	Бусад зардал	3,534,689,438.29	15,600,305,930.42
14	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз/гарз/	33,538,691,680.26	(991,110,540.99)
<b>18</b>	<b>Татвар төлөхийн өмнөх ашиг ( алдагдал)</b>	<b>433,808,501,166.72</b>	<b>504,929,999,081.62</b>
<b>19</b>	<b>Орлогын татварын зардал</b>	<b>107,628,362,853.81</b>	<b>129,070,544,963.08</b>
<b>20</b>	<b>Татварын дараах ашиг (алдагдал)</b>	<b>326,180,138,312.91</b>	<b>375,859,454,118.54</b>
<b>22</b>	<b>Тайлант үеийн цэвэр ашиг ( алдагдал)</b>	<b>326,180,138,312.91</b>	<b>375,859,454,118.54</b>

## 2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	Өмч	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
<b>2022 оны 01-р сарын 01-ний үлдэгдэл</b>	<b>94,487,644.09</b>	<b>468,414,309.00</b>	<b>59,768,404,359.48</b>	<b>60,331,306,312.57</b>
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга			(54,015,533,192.50)	(54,015,533,192.50)
<b>Залруулсан үлдэгдэл</b>	<b>94,487,644.09</b>	<b>468,414,309.00</b>	<b>5,752,871,166.98</b>	<b>6,315,773,120.07</b>
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)			326,180,138,312.91	326,180,138,312.91
Зарласан ногдол ашиг			(13,548,748,873.00)	<b>(13,548,748,873.00)</b>
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн	94,487,644.09	468,414,309.00	318,384,260,606.89	318,947,162,559.98
<b>2022 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл</b>	<b>94,487,644.09</b>	<b>468,414,309.00</b>	<b>318,384,260,606.89</b>	<b>318,947,162,559.98</b>
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)			375,859,454,118.55	<b>375,859,454,118.55</b>
Өмчид гарсан өөрчлөлт		5,407,817,300.00		<b>5,407,817,300.00</b>
<b>2023 оны 12 -р сарын 31 -ний үлдэгдэл</b>	<b>94,487,644.09</b>	<b>5,876,231,609.00</b>	<b>402,956,300,887.34</b>	<b>694,806,616,678.53</b>

## 2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

(төгрөгөөр)

Мерийн дугаар	Үзүүлэлт	2022 оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
1.1	<b>Мөнгөн орлогын дүн (+)</b>	<b>770,466,910,961.86</b>	<b>1,173,768,433,481.55</b>
	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	770,186,168,773.95	1,170,865,174,657.83
	Татаас, санхүүжилтийн орлого		
	Бусад мөнгөн орлого	280,742,187.91	2,903,258,823.72
1.2	<b>Мөнгөн зарлагын дүн (-)</b>	<b>464,849,251,784.68</b>	<b>588,725,746,145.94</b>
	Ажиллагчдад төлсөн	6,155,065,414.54	11,434,182,175.18
	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	1,452,180,000.00	3,328,312,315.68
	Бараа материал худалдан авахад төлсөн	184,356,552,182.00	868,118,931.00
	Ашиглалтын зардалд төлсөн	13,780,050.43	560,820,547.25
	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	17,946,071.00	162,848,901,824.34
	Хүүгийн төлбөрт төлсөн		
	Татварын байгууллагад төлсөн	213,074,441,300.74	120,319,620,388.73
	Даатгалын төлбөрт төлсөн	4,473,251.00	
	Бусад мөнгөн зарлага	59,774,813,514.97	289,365,789,963.76
1.3	<b>Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн</b>	<b>305,617,659,177.18</b>	<b>585,042,687,335.61</b>
2.1	<b>Мөнгөн орлогын дүн (+)</b>	<b>816,001,541.33</b>	<b>1,080,208,252.95</b>
	Бусдад олгосон зээл, мөнгөн урьдчилгааны буцаан төлөлт		
	Хүлээн авсан хүүгийн орлого	816,001,541.33	1,080,208,252.95
2.2	<b>Мөнгөн зарлагын дүн (-)</b>	<b>0.00</b>	<b>1,923,540,246.00</b>
	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн		1,916,390,246.00
	Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд		7,150,000.00
2.3	<b>Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн</b>	<b>816,001,541.33</b>	<b>-843,331,993.05</b>
3	<b>Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ</b>	-	-
3.1	<b>Мөнгөн орлогын дүн (+)</b>	<b>33,538,691,680.26</b>	-
	Валютын ханшийн тэгшитгэлийн ашиг	33,538,691,680.26	
3.2	<b>Мөнгөн зарлагын дүн (-)</b>	<b>12,921,675,868.01</b>	<b>278,094,537,258.86</b>
	Зээл авсан, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө		
	Төлсөн ногдол ашиг	12,921,675,868.01	278,094,537,258.86
3.3	<b>Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн</b>	<b>20,617,015,812.25</b>	<b>(278,094,537,258.86)</b>
4.1	<b>Валютын ханшийн зөрүү</b>		<b>3,781,073,259.66</b>
4.2	<b>Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ</b>	<b>327,050,676,530.76</b>	<b>309,885,891,343.36</b>
5	<b>Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл</b>	<b>81,489,047,068.65</b>	<b>408,542,723,599.41</b>
6	<b>Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл</b>	<b>408,542,723,599.41</b>	<b>718,428,614,942.77</b>